

Vändra Gümnaasium

Merilin Palmik

Elina Jürisaar

11. klass

Aasta keeletegude kajastamine

Praktiline töö

Juhendaja: Eike Meresmaa

Vändra
2017

Sisukord

Sissejuhatus	3
1. Aasta keeletegu	4
2. Keeletegude ajaloo uurimine.....	5
3. Blogi loomine	6
4. Keeleteo ürituse ettevalmistamine	7
5. Meiepoolne panus „Aasta keeletegu 2016“ läbiviimisel.....	10
6. Aasta keeletegu 2016	11
Kokkuvõte.....	12
Resümee	13
Kasutatud allikate loetelu.....	14

Sissejuhatus

Praktiline töö „Aasta keeletegude kajastamine“ on aasta keeleteo ürituste ajaloo uurimine ja leitud informatsiooni koondamine ühele veebileheküljele.

Aasta keeletegu on auhind, mida annab välja Eesti Haridus- ja Teadusministeerium eelneva aasta jooksul tehtud või lõpule viidud eesti keelele kasuliku, sellele suurimat avalikku toetust ja tähelepanu toonud teo eest. Välja antakse peaauid ehk „aasta keeletegu“, mille valivad konsensuse põhimõttel Eesti haridus- ja teadusministrid ning rahvauid. (Vikipeedia, 2016). Aasta keeleteo auhinda on välja antud alates 2006. aastast ning tänavune auhind oli juba üheteistkümmes. Keeleteoauhinna andmise eesmärgiks on tunnustada keeletegu ja selle tegijat, tõsta üldsuse keelealast aktiivsust ja aidata kaasa eesti keele alase tegevuse kroonika talletamisele.

Kuna „Aasta keeletegu 2016“ toimus Vändra Gümnaasiumis, siis võtsime oma ülesandeks uurida koostöös Mari Nuudiga ka Vändra kooli ajalugu ning valmistada huvilistele ette kooli tutvustav ekskursioon.

Meie praktilise töö eesmärgiks oli ka kajastada eelnevatel aastatel toimunud keeletegusid ja koondada nad kokku ühele veebilehele, et informatsioon oleks avalikult kättesaadav kõigile.

Valisime selle teema, kuna Merilin käis eelmise aasta keeleteo lõpuüritusel Jõhvi Gümnaasiumis ning meile tundus huvitav vabariikliku ürituse läbiviimist oma koolis jälgida. Samuti soovisime arendada oma oskust suuremahulise informatsiooni koondamisel ning veebilehekülje loomisel.

1. Aasta keeletegu

Aasta keeletegu on auhind, mida annab välja Eesti Haridus- ja Teadusministeerium eelneva aasta jooksul tehtud või lõpule viidud eesti keelele kasuliku, sellele suurimat avalikku toetust ja tähelepanu toonud teo eest. Välja antakse peaauphind ehk „aasta keeletegu“ ja rahvaauphind. Peaauphinna valivad konsensuse põhimõttel Eesti haridus- ja teadusministrid ning rahvaauphind selgub avaliku hääletuse teel. Aasta parima keeleteo kandidaate saab esitada keeleteo koduleheküljel, e-postiaadressil keeletegu@hm.ee või posti teel (aadressil Haridus- ja Teadusministeerium, Munga 18, Tartu 50088, märksõna „Keeletegu“).

Keeleteoauhinna andmise eesmärgiks on tunnustada keeletegu ja selle tegijat, tõsta üldsuse keelealast aktiivsust ja aidata kaasa eesti keele alase tegevuse kroonika talletamisele. Keeleteo auhinnaga tunnustatakse keeletegusid, mis (Haridusministeerium, 2017):

- tõstavad eesti keele tuntust ja mainet;
- väärtustavad eesti keele oskust, õpetamist ja õppimist;
- soodustavad eesti keele kasutamist ja staatuse kindlustamist;
- edendavad eesti keele talletamist ja uurimist.

2. Keeletegude ajaloo uurimine

Keeletegude ajaloo uurimiseks kasutasime peamiselt internetiallikaid. Lisaks saime informatsiooni, mida internetist leida ei olnud võimalik, Haridus- ja Teadusministeeriumi keeleosakonnast, pidades meili teel kirjavahetust nõunik Kadri Sõrmusega. Vastuse saime paari päeva jooksul.

Kuna keeleteo auhindade üleandmise üritust viiakse läbi juba 2006. aastast, siis jagasime uuritavad aastad omavahel ära, et saaksime vajaliku materjali kiiremini läbi töötatud. Iga keeleteo lõpuürituse kohta otsisime järgnevat informatsiooni:

- toimumisaeg,
- toimumiskoht,
- peaauhind,
- rahvaauhind,
- nominendid,
- lõpuürituse video (saadaval alates 2010. aasta lõpuüritusest).

Kogutud materjalide koondamiseks kasutasime algselt ka Google Drive'i. Sinna löime me ühise kausta, kuhu alates 2006. aasta keeleteo üritusest eelnevalt nimetatud punktide kohta informatsiooni kogusime, et seda blogi looma hakkamisel kasutada. Informatsiooni keeletegude lõpuürituste toimumisaegade, toimumiskohtade ning peaauhindade kohta oli suhteliselt lihtne leida, kuid kõikide aastate nominendid ja lõpuürituste videod ei olnud nii lihtsalt kättesaadavad. Seetõttu pidimegi ühendust võtma Haridus- ja Teadusministeeriumi keeleosakonna nõuniku, Kadri Sõrmusega. Selgus, et lõpuüritustest on videosid jäädvustama hakatud alates 2010. aastast, seega nelja esimese ürituse kohta me videosid blogisse lisada ei saanud.

3. Blogi loomine

Aasta keeleteo Väandra Gümnaasiumis toimuva ürituste kajastamiseks otsustasime luua veebilehekülje, kus oleks koondatud informatsioon kõikide eelnevate keeletegude kohta. Kuna kumbki meist ei olnud varem internetis ühtki veebilehte loonud, siis küsisime nõu Väandra Gümnaasiumi infojuht Kevin Leelt, kes soovitas meil lehekülje vormistada blogina, mida me ka tegime. Blogi loomiseks valisime tasuta internetikeskkonna www.blogger.com, sest see keskkond oli meie jaoks lihtsaim ja arusaadavaim.

Blogi koostamine võttis aega umbes nädala. Ka blogipostituste kirjutamise jagasime omavahel ära, et mõlema panus blogi loomisel oleks võrdne ning, et blogi kiiremini valmis saada ja avalikustada. Postituste kirjutamine läks suhteliselt kiiresti, sest eeltöö oli tehtud ning vajalik materjal Google Drive'i koondatud. Jagasime keeletegude aastad omavahel ära nii, et postitusi saime lisada üle ühe aasta, st, et kui üks meist kirjutas 2006. aasta keeleteost, siis teine kirjutas järgnevast aastast jne. Kui blogipostitused olid kirjutatud, pidime blogi veel viimistlema, et kõik oleks korrektne. Blogi kujunduse võttis enda peale Elina ning kasutatud allikate nimekirja lisas Merilin. Hiljem näitasime blogi ka oma juhendajale, kes andis meile mõtteid, mida muuta või lisada.

Keeletegude blogiga „Aasta keeletegu“ saab tutvuda aadressil <https://keeletegu.blogspot.com/>

4. Keeleteo ürituse ettevalmistamine

Mitmed nädalad enne „Aasta keeletegu 2016“ lõpuüritust toimusid õpetajatel iganädalaselt keeleteo teemalised koosolekud. Ühel koosolekul osales ka Elina, et kuulda ürituse korraldamisest ja õpetajate tööjaotusest detailsemalt.

Meie praktilise töö teiseks osaks oli korraldada keeleteo ürituse päeval huvilistele ka meie kooli ajalugu ning Enn Põldroosi maali „Aurukatlavedu“ vt joonis 1, (Põldroos, 1972) tutvustav ekskursioon. Vestlesime kooli ajaloo osas Vändra Gümnaasiumi raamatukoguhoidja Mari Nuudiga, kes on siin kandis väga kaua elanud ja teab piirkonna ajalugu hästi. Ta rääkis meile kooli ehitamisest, nurgakivi paigaldamisest, keskküttekatla toomisest, kooli asutajast, esimestest õpetajatest, direktoritest, koolimaja erinevatest nimedest ja kasutamiskiisidest, Vändra tähtsamatest kultuuritegelastest, näitas mõningaid pilte ning andis ideid, mida kooli ajalugu ja maali lugu tutvustavas ekskursioonis kasutada. Kooli ajalooga tutvumiseks sirvisime ka Vändra Gümnaasiumi kodulehekülge, kust tegime märkmeid ekskursioonil vajamineva informatsiooni kohta. (Vändra Gümnaasium, s.a.)

Joonis 1. „Aurukatavedu“ Enn Põldroos (1972)

Kogu kool valmistati keeleteo lõpuürituseks ette. Koolimajas oli palju erinevaid näitusi, nagu näiteks õpilaste kunstitööde näitus pikas koridoris, Kurgja hoonete näitus, raamatunäitus „Vändra trükisõnas“ ning rahvarõivaspetsialisti Inna Raua koostatud fotonäitus „Üks kihelkond – kümme võimalust“. Aulat ilmestas kunstnik Rutt Vasseli kujundatud piltvaip „Kulgemise killud“, mida ta käis ka 14. märtsil toimunud emakeelepäeva kontsertaktusel tutvustamas. Piltvaipa on sisse kootud autori sõnum: „Sõnad on eesti keeles nagu killud, mõtle, kas need on öeldes teravad ja lõikavad nagu killud või saab neist kildudest kokku panna terviku, millest tuleb midagi ilusat“, vt joonis 2, (Vassel, 2017). Samuti seati üles fotonurk, kus soovijad said võimalusel endast pilte jäädvustada, vt joonis 3, (Arumäe, 2017).

Joonis 2. Piltvaip „Kulgemise killud“ Rutt Vassel (2017). (Foto: Haridus- ja teadusministeerium)

Joonis 3. Fotonurk Vändra rahvariietega (Foto: Hille Arumäe)

5. Meiepoolne panus „Aasta keeletegu 2016“ läbiviimisel

Aasta keeletegu on ülevabariigilist tähelepanu pälvinud juba 2006. aastast, mil seda üritust esmakordselt läbi viidi. Kool valmistus 11. korda toimuvaks üleriigiliseks tähtsündmuseks ette juba varakult, sest teadaolevalt oli keeleteo väljakuulutajaid Vändra Gümnaasiumisse oodatud juba neli aastat.

Arvestades „Aasta keeleteo“ ürituse vabariiklikku tähtsust ning fakti, et meie praktiline töö selle ürituse ajalool ning keeletegude tegijatel põhines, otsustasime oma blogi „Aasta keeletegu“ avalikustada enne „Aasta keeletegu 2016“ lõpuüritust. Õnneks olime blogipostitused valmis kirjutanud, blogi ära kujundanud ning kõik korrektselt vormistanud, mistõttu avalikustasime oma blogi internetis 8. märtsil 2017. aastal.

Kuna „Aasta keeletegu 2016“ lõpuüritus toimus sel aastal Vändra Gümnaasiumis ehk meie kodukoolis ning kohtade arv saalis oli piiratud, sai üritusel osaleda lisaks külalistele meie koolist vaid 8. - 12. klass. Seepärast oli ürituse korraldajatel palve, et me tutvustaksime keeleteo üritust emakeelepäeva kontsertaktusel 14. märtsil, mis oli suunatud 1. - 7. klassile, et selgitada, mida keeletegu endast kujutab ning rääkida eesolevast üritusest. Valmistasime ette lühikese kõne ning esitlesime oma blogi kõigile kohalviibijatele. (Palmk ja Jürisaar, 2017)

6. Aasta keeletegu 2016

17. märtsil 2017. aastal anti meie koolis üle auhinnad eelmise aasta parima keeleteo eest. Ürituseks olime ette valmistanud kooli ajalugu ning Enn Põldroosi maali „Aurukatlavedu“ tutvustava ekskursiooni. Kui keeleteo lõpuüritusele isiklikult kohale tulla ei olnud võimalik, sai ülekannet jälgida ka reaalajas (Rockstick Production, 2017) ja ülekande lindistuse video on olemas ka meie blogis „Aasta keeletegu“.

Keeleteo nominente oli 2016. aastal esitatud 28 ning nende seast valiti kaks auhinna väärilist tegu. Peaauhinna võitis „Eesti kohanimeraamat“, mis on kokkuvõtlik ülevaade Eesti kohanimedest, nende vanusest ning kujunemisest. Raamatu koostajate loend on pikk ning seda teostati ligemale kümme aastat. Rahvaauhinna pälvisid Keiti Vilmsi „Säutsupääsukese kalambuudid“ kaasaegsetes meediakanalites, täpsemalt Twitteris ja Facebookis. Nendes laialtlevinud meediakanalites süvendab ta huvi eesti keele vastu ning läbi kalambuudide ehk sõnamängude viitab ka eesti kirjandusele ja luulele. Tegijaid autasustas haridus- ja teadusminister Mailis Reps.

Ürituse külalised ning ka koolipere said nautida pidulikku kontserti, kus muusikaliste vahepaladega esinesid gümnaasiumi kandleandambel, mudilas- ja lastekoor, vokaalansambel ja rahvatantsurühm. Nii enne kui ka pärast kontserti sai tutvuda juba eelnevalt mainitud näituste ja väljapanekutega. Lõpuüritust kajastasime ka oma blogis. (Palmk ja Jürisaar, 2017)

Kokkuvõte

Praktiline töö „Aasta keeletegude kajastamine“ põhines eelnevatel aastatel toimunud keeletegude ajalool ja kogutud informatsiooni koondamisel ühele veebilehele, et informatsioon oleks avalikult kättesaadav kõigile. Kogutud informatsiooni avalikustasime blogis nimega „Aasta keeletegu“ <https://keeletegu.blogspot.com/> . Kuna 2016. aasta keeleteo lõpuüritus toimus Vändra Gümnaasiumis ehk meie kodukoolis, valmistasime koostöös raamatukoguhoidja Mari Nuudiga ette ka kooli ajalugu ja Enn Põldroosi maali „Aurukatlavedu“ tutvustava ekskursiooni.

„Aasta keeletegu 2016“ lõpuüritus ja auhindade üleandmine toimus Vändra Gümnaasiumis 17. märtsil 2017. aastal. Üritust on läbi viidud 2006. aastast ning 2016. aastal oli nomineeritud 28 keeletegu, millest kaks pälvisid ka auhinnad. Peauhinna võitis „Eesti kohanimeraamat“ ning rahvaauhinna pälvisid „Säutsupääsukese kalambuudid“ kaasaegsetes meediakanalites, täpsemalt Facebookis ja Twitteris. Auhindasid käis üle andmas haridus- ja teadusminister Mailis Reps.

Praktilise töö eesmärgid said täidetud, sest valmis keeletegude ajalugu kajastav blogi „Aasta keeletegu“ ning viisime läbi Vändra Gümnaasiumi ajalugu tutvustava ekskursiooni. Praktilise töö käigus õppisime internetiallikatest informatsiooni otsimist, suuremahulise materjali koondamist ning blogi loomist. Samuti saime selgeks kui tähtis on oma aja ning tegevuste planeerimine. Praktiline töö õnnestus ning blogi tutvustasime esmakordselt emakeelepäeva kontsertaktusel 14. märtsil 2017. aastal 1. - 7. klassile.

Resümee

Our practical work „Recognition of language activities of the year“ was based on the history of previous years' language actions and bringing the collected information to one web page, so that the information would be publicly accessible to everyone. The information was published in our blog „Language activities of the year“. As the final event of 2016th language actions took place in Vändra High School, our home school, we prepared an excursion of our school, its history and a brief introduction to Enn Põldroos' painting „Steam kettle transport“. We prepared the materials of the excursion in collaboration with Mari Nuut.

The final event and the award transfer of 2016th language actions took place in Vändra High School on March 17, 2017. The event has been conducted since 2006 and in 2016, 28 language actions were nominated, two of which won awards. The main award was won by „The book of Estonian place names“ and the the people's award was given to „The chirping swallow's word-based jokes/ puns“ in modern media, in particular, on Facebook and Twitter.

The goals of our practical work were met, because our blog „Language activities of the year“ about the history of language activities was completed and we conducted an excursion of the history of Vändra High School. In the course of our practical work, we learned to look for information from internet sources, gathering large amounts of information and creating a blog. We also became aware of the importance of planning our time and activities. Our practical work was successful and we introduced our blog for the first time on the mother language day concert on March 14, 2017, for grades 1 to 7.

Kasutatud allikate loetelu

Haridusministeerium. (2017). *Haridusministeeriumi koduleht*.
<https://www.hm.ee/et/uudised/konkursid-ja-preemiad> (21.10.2017)

M. Palmik, E. Jürisaar (2017). *Aasta keeletegu*. [blogi].
<http://keeletegu.blogspot.com.ee/> (31.10.2017).

Rockstick Production (17.03.2017). *Keeletegu 2016 lõpuüritus* [Video].
<https://www.youtube.com/watch?v=omK5do-Ezzw> (24.09.2017)

Vändra Gümnaasium. (s.a.). *Vändra Gümnaasiumi koduleht*.
<http://www.vandragumnaasium.edu.ee/kool/ajalugu/> (20.10.2017)

Vikipeedia (2016). Aasta keeletegu. https://et.wikipedia.org/wiki/Aasta_keeletegu (30.10.2017)